

Rammeplaner: 6-12 år, 13-19 år og konfirmasjonstiden

Om rammeplaner

Rammeplanene for kirkelig undervisning og læring gir retning for utforming av lokale planer og retter seg mot alle som er involvert i arbeidet med å utforme, gjennomføre og evaluere lokale planer for kirkelig undervisning og læring. Rammeplanene må sees i lys av *Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del (2024)*, men gir rom for lokal egenart og fleksibilitet i utforming av tilbud og aktiviteter. Det utarbeides seks rammeplaner: 0-5 år, 6-12 år, 13-19 år, konfirmasjonstiden, unge voksne og voksne.

Arbeidet med kirkelig undervisning og læring i menigheten skal ta utgangspunkt i lokale forhold. Blant annet har soknets størrelse og geografiske plassering innvirkning på utformingen av aktiviteter og tilbud. Tydelige rammer, ansvars- og rolleavklaringer lokalt er nødvendig for å ivareta et godt samarbeid mellom arbeidsgiverne og alle involverte. Dette må ta utgangspunkt i de gjeldende tjenesteordninger, lovverket og Kirkemøtets vedtak. Der det er kateket i staben, leder kateketen menighetens undervisningstjeneste. I øvrige staber må dette ansvaret avklares særskilt.

I kapittel 5 i overordnet del tydeliggjøres det at samisk kirkeliv er en del av Den norske kirke. Samisk innhold i kirkelig undervisning og læring vil være forskjellig i omfang og utforming i møte med tre hovedgrupper menigheter: Samiske menigheter, menigheter med betydelig samisk bosetning og menigheter med lite samisk bosetning. Samiske kristne tradisjoner, praksiser og trosuttrykk er en del av kirken og må få komme til uttrykk i alle typer menigheter. Se forslag i den vedlagte veiledningen på hvordan samisk innhold kan innarbeides i alle menigheter.

Samarbeid med barnehage, skole og skolefritidsordning er ikke en del av kirkens rammeplaner. Denne typen samarbeid skal ta utgangspunkt i opplæringsloven, skolens fagplaner og rammeplaner for barnehage og skolefritidsordning. Forslag til utforming av planer for slikt samarbeid finnes i Ressursbanken.¹

Rammeplan for 6-12 år: Leke-, lære- og skaperglede i et trygt og inkluderende fellesskap

Kirkens møte med barn i alderen 6 - 12 år

Aldersgruppen 6-12 år sammenfaller med småskoletrinnet (1. – 4. klasse) og mellomtrinnet (5. – 7. klasse). I møte med målgruppen er det viktig å huske at barns interesser, preferanser og engasjement kan gå på tvers av aldersgrupper og

---

¹ [Skole/kirke-samarbeid - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#)

skoletrinn. Det er en tydelig trend at barndommen synes å bli kortere og påvirkes av ungdomskulturen tidligere enn før. Tweens² har blitt anerkjent som et eget fenomen. Dette begrepet refererer til barn i alderen ca. 9 til 13 år. 6-12 åringene er dermed en mangfoldig og sammensatt gruppe, og det er viktig å møte den enkelte der den er.

De fleste menigheter har et etablert tilbud for aldersgruppen 6 – 12 år med varierte aktiviteter, som for eksempel utdeling av 6-års bok, Tårnagenter, Lys våken, søndagsskole, verksteder, klubb, kor og lignende. Det er viktig å ivareta breddeperspektivet i arbeidet. Som et minimum annethvert år bør alle døpte og interesserte barn få invitasjon til et inkluderende opplegg på tvers av interesser og funksjonsnivå.

Kirken skal møte barn som troende subjekter med en selvstendig gudsrelasjon. Barn tolker kirkens tro, tradisjoner og praksis ut fra sitt barneperspektiv, noe som gir troen relevans for deres egne liv. Barns tanker om bibelfortellinger, tro og tradisjoner bidrar med nye impulser inn i kirkens fellesskap. Forskning på barns spiritualitet viser at små barn kan ha åndelige erfaringer. Samtidig kan de mangle et språk for å uttrykke tro. Kunnskap om kristen tro, Bibelen og kirkens praksis kan variere, men de fleste 6-12-åringene har lært noe hjemme, i KRLE-faget eller i andre sammenhenger. Det er viktig å ta utgangspunkt i barnas livserfaringer og bygge videre på disse.

6-12-åringene er ofte vitebegjærlige og har nysgjerrighet og åpenhet for eksistensielle spørsmål. De trives gjerne med aktiviteter som involverer hele kroppen og alle sansene, og som er engasjerende og stimulerende. Mange liker å synge, danse, opptre, forme noe med hendene eller bidra praktisk. Noen setter pris på dypdykk i enkelttemaer og utforskende samtaler, mens andre trives best med mye aktivitet og høyt tempo. Kirkelig undervisning og læring skal legge til rette for lek, opplevelser, erfaringer, undring, medvirkning, refleksjon og meningsytring. Barn skal få mulighet til å bidra selv på forskjellige måter. Barn kan ha forskjellig funksjonsnivå og behov for tilrettelegging. Derfor er det viktig med pedagogisk og metodisk variasjon i kirkens undervisnings- og læringsopplegg.

Kirkens læringsarenaer har potensial til å være annerledes enn skolen og mange prestasjonsorienterte fritidsaktiviteter. Kirken har en unik mulighet til å skape læringsarenaer som er felles for barn i forskjellige aldre, uansett funksjonsnivåer. Den kan legge til rette for at barn og voksne får felles møtepunkter, opplevelser og tradisjoner. Tilbud om undervisningsressurser til hjemmet styrker familiens og foresattes rolle i formidling av tro og trospraksiser til barn. Foreldre og foresatte, faddere, besteforeldre og andre nære omsorgspersoner kan involveres i planlegging og gjennomføring av kirkens tilbud til målgruppen. De kan aktivt inviteres til å delta sammen med barna eller få tilbud om egne temakvelder og møtepunkter. Når kirken

---

² Ordet kommer fra det engelske ordet «between» (mellom) og viser til at tweens befinner seg mellom barndom og tenåringsalderen.

henvender seg til foresatte, bør det tas hensyn til at familier er ulike. Dette bør gjenspeiles i et inkluderende språk.

Sang og musikk, kreative verksteder i forbindelse med høytider, vandringer, gudstjenester, forskjellige diakonale aktiviteter og familiemiddager er eksempler på aktiviteter som kan skape helhetlige opplevelser på tvers av generasjoner og funksjonsnivå. Digitale virkemidler og flater åpner for læring på mangfoldige måter og kan skape rom for samhandling og kreativitet. En god balanse mellom det digitale og det fysiske kan bidra til en virkelighetsnær og nyansert undervisning og læring. Det forutsettes at de voksne skaper trygge rammer og har god digital kompetanse.

Felleskap og relasjoner, særlig vennskap, er svært viktig i denne alderen. Trygghet, tilhørighet, vennlighet og respekt er viktige verdier som legger grunnlag for trivsel og læring. Barn skal møte voksne som har tid til å lytte og se den enkelte. De skal oppleve at mangfold er en ressurs. Kirkelig undervisning og læring kan skape rom der barn kan utvikle og styrke sin egen identitet, samt oppleve mestring. Barn skal få erfare at det er lov å stille alle slags spørsmål og reflektere rundt dem sammen med andre, selv om man ikke alltid kan finne et entydig svar. Å møte forskjellige tradisjoner og fortellinger bidrar til å gi nye perspektiver. Kultur- og trosuttrykk fra både Norge og andre steder i verden kan styrke identitet, bidra til toleranse for flere måter å uttrykke tro på, og gi barn mulighet til å utvikle sitt eget språk for tro. Dette kan også utvide forståelsen for at kirken er et globalt fellesskap.

Innhold og arbeidsmåter

Innhold i kirkelig undervisning og læring er knyttet til tre innholdselementer: 1) bibel, tekst og tolkning, 2) kirkens kultur og tradisjon og 3) kristen tro i praksis. De tre innholdselementene skal virke sammen og bidra til kristen livstolkning og livsmestring (overordnet del, s. 10).

Forslag til temaområder som utdyper hvert innholdselement er retningsgivende, og må tilpasses den lokale konteksten og det lokale ressurstilfanget. Kapittel 3 i overordnet del beskriver den pedagogiske grunnlagstenkningen som skal prege kirkens tilbud og aktiviteter. Samarbeid med hjemmet er svært viktig for å kunne utforme relevant undervisningstilbud og legge til rette for gode felleskaps- og læringsarenaer for denne aldersgruppen. Møteplasser på tvers av generasjonene, der foreldre/foresatte, besteforeldre og søsken er med, kan skape gode synergier og legge til rette for læring i fellesskap. Lokalt bør man også reflektere over hvilke temaer som vektlegges for barn i forskjellig aldre og hvordan disse presenteres på en alderstilpasset måte.

Bibel, tekst og tolkning

Kirkeårets rytme med sine tekster er bærende for all menighetens aktivitet, inkludert undervisnings- og læringsaktivitet. Samtidig må man vurdere hvilke andre bibelske fortellinger, enkelttekster og salmer som kan være relevante i samlinger barna deltar i. Temaer som berøres kan for eksempel handle om relasjoner, vennskap, uenighet,

tilgivelse, gode valg, medmenneskelighet og nestekjærighet, menneskets forhold til skaperverket, tro og tvil, glede og takknemlighet, sykdom, krise, død og sorg. Det bør velges tekster som inkluderer både menn, kvinner og barn.

Barn bør få mulighet til både å lytte til tekster og selv bli involvert i tekstformidlingen. Tekstene kan leses, fortelles, dramatiseres, formes og synges. Mange bibelske salmer er tonesatt for bruk av barnekor og i liturgiske sammenhenger.

Et viktig anliggende i møte med denne aldersgruppen er å skape interesse og pirre nysgjerrighet. I tillegg kan barn få hjelp til å utvikle egen tolkningskompetanse. Dette kan skje blant annet gjennom å bli kjent med enkeltfortellingene og den store fortellingen i Bibelen, og ved å lære om hvordan disse tekstene er tolket i kristen tradisjon. Det er imidlertid viktig at barna får også mulighet, rom og oppmuntring til å komme med sine egne tanker og refleksjoner i møte med tekstene. Det skal også legges til rette for at deltagere kan møte bibelske tekster gjennom lek og kreative aktiviteter. Slik kan tekstene få relevans for barnas trosliv og hverdagsliv.

Kirkelig undervisning og læring skal bidra til at barn i alderen 6-12 år får mulighet til å

- **bli kjent med Bibelens oppbygging og Bibelen som en samling av forskjellige tekster**
- **få kjennskap til Bibelens store fortelling – fra skapelse til forsoning og nyskapelse**
- **få innblikk i hvordan enkelttekster spiller sammen med, og er en del av, den store fortellingen**
- **få kjennskap til Bibelens jødiske røtter og kulturer som er representert i Bibelen**
- **bli kjent med sentrale og livsrelevante fortellinger fra Det gamle testamentet**
- **bli kjent med fortellinger om Jesu liv og virke, og om urmenigheten**
- **få kjennskap til tekster som hjelper å forstå Jesus som frigjører og frelser**
- **få innblikk i hvordan bibelske tekster påvirker kultur og kristen trospraksis**
- **stille spørsmål, utforske og undre seg**
- **reflektere over levd liv i lys av bibelske tekster**

Kirkens kultur og tradisjon

Kirkens kultur og tradisjon innbyr til at barn kan oppleve, delta og tilegne seg kunnskap på varierte måter. De fleste steder knyttes mye av kirkens lokale kulturarv til kirkebygget. Mennesker som har bodd eller bor i menigheten kan bidra til at den lokale kirkehistorien kan få et ansikt. Det lokale kirkebygget og den lokale kirkehistorien kan engasjere, skape nysgjerrighet og undring, og styrke tilhørighet.

Aktuelle pedagogiske opplegg kan være diverse fysiske eller digitale vandringer knyttet til kirkebygget, utforskning av tårnet, orgelsafari med mulighet til å lære både om instrumentet og kirkemusikken, pilegrimsvandring, historisk vandring og utforskning av kunsten, liturgisk utstyr og andre gjenstander i kirkerommet. I kirkekulturelle opplegg lokalt kan barn være både aktive deltagere, medskapere og mottakere. Møte med forskjellige kunst- og kulturuttrykk kan skape nysgjerrighet og styrke evnen til toleranse og dialog i et flerkulturelt samfunn.

Kirken er et globalt fellesskap, og kirkens kultur og tradisjon er mer enn Den norske kirkes kultur og tradisjon. Perspektiver fra andre deler av verden kan inkluderes ved for eksempel å ta i bruk ressurser fra menighetens misjonsprosjekter og ved å invitere mennesker fra andre kulturer til å fortelle om sine tradisjoner. Flere av organisasjonene i Samarbeid menighet og misjon (SMM) har utviklet ressurser tilpasset barn og unge. Barn i menigheten kan også ha krysskulturell bakgrunn og kan inviteres til å bidra med sine uttrykk og perspektiver.

Gudstjenester, markeringer av høytidene og menighetens øvrige møtepunkter kan preges av flere tradisjoner, slik som forskjellige måter å feire på, et mangfold av mattradisjoner, visuelle uttrykk og tekster. Bruk av varierte musikalske uttrykk – både salmetradisjon, annen kirkemusikk, folkemusikk og samtidsmusikk – kan sammen skape gode synergier og anerkjenne uttrykksmangfoldet.

Kirkelig undervisning og læring skal bidra til at barn i alderen 6-12 år får mulighet til å

- **bli kjent med det lokale kirkebygget og den lokale kirkehistorien**
- **bli kjent med gjensandene, kunsten og musikken i kirken og få innblikk i hvordan disse er knyttet til troen, bibelfortellinger og kristen praksis**
- **få innblikk i hvordan den lokale kulturen videre kan knyttes til andre fortellinger fra kirken i Norge og den globale kirken**
- **få innblikk i kirkens kulturarv og kulturelle samtidsuttrykk fra hele landet og verden**
- **bli kjent med, og øke bevissthet om, mangfold i kristne kulturelle uttrykk i Norge, inkludert kvenske, skogfinske og andre minoritetskulturer**
- **få innblikk i samiske kristne kulturtradisjonar**
- **undre seg, stille spørsmål, utforske og bidra med et barneperspektiv**
- **oppleve, og selv ta del i, skapende og kulturelle aktiviteter i kirkens regi**

Kristen tro i praksis

Kristen tro i praksis får forskjellige uttrykk og form både hjemme, i menigheten og som del av et globalt fellesskap. Disse bør spille sammen.

Mange menigheter har lokale tradisjoner knyttet til jul, påske og pinse, som barn kan bli kjent med og få delta i. Kirkens lokale og globale tradisjoner kan knyttes sammen med tradisjoner hjemme. Innholdsmessig kan fokuset bevege seg fra fortellingene som er knyttet til høytidene til hva det betyr for den kristne troen.

Kirkeårets rytme legger til rette for å ta opp forskjellige temaer som er relevante for kristen tro og trospraksis. I fastetiden bør nestekjærlighet og diakoni tematiseres særskilt. I perioden fra Kristi himmelfartsdag til pinse er misjon og kirkens globale oppdrag naturlige temaer. Høsttakkefest kan bidra til at barn kan se betydningen av å være takknemlige for livet, verden og naturen. Pilegrimsvandring kan være en fin aktivitet på vår og sommer. Både pilegrimsvandring, høsttakkefest og fastetiden kan romme elementer av bærekraft og miljøengasjement. Når det nærmer seg allehelgensdag kan det være aktuelt med tema som gir hjelp i møte med død og savn.

Det skal legges til rette for at barn får delta i menighetens gudstjenestefeirende fellesskap. Barn kan delta på forskjellige måter – både som en del av menigheten og med forskjellige oppgaver. Både barnekor og søndagsskolen har tradisjonelt vært knyttet til gudstjenesten og er en ressurs som kan styrke deltagelse og involvering. Gjennom deltagelse i gudstjenestens fellesskap får barn lære om liturgi, bønn og sakramentene. Barn kan engasjeres i utforming av liturgiske ledd, være medliturger, bidra med bønn, lesing, formidling, sang eller andre uttrykksformer. Det er også viktig at barn kan bli kjent med sentrale begreper, tekster og salmer som brukes i gudstjenesten.

Barn bør bli kjent med Vår Far og andre former for bønn slik som takkebønn, klagebønn, lovsang og velsignelser. De bør også introduseres for forskjellige måter å be på, for eksempel lystenning, stille bønn, vandring, forming, sang, dans, pantomime eller andre bønneuttrykk. Barn bør også få anledning til å formulere og utforme bønner selv og delta i felles bønn, for eksempel menighetens forbønn i gudstjenesten.

Gjennom hverdagsaktiviteter i kirken kan barn bidra med sitt engasjement og bli en del av menighetens mangfoldige fellesskap. Det lokale menighetslivet og ressursene danner grunnlag for valg av tilbud og aktiviteter. Eksempel på aktiviteter kan være kor, kreative verksteder, teater, friluft- og idrettsaktiviteter, leir, klubb, familiemiddag og andre fritidstilbud. Her kan menigheten ha forskjellige typer samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonene og andre lokale aktører. Barn kan bidra med ideer og praktiske oppgaver, lede aktiviteter eller være med og skape nye, lokale tradisjoner. Barn bør inviteres inn i menighetens diakonale arbeid og bli kjent med de diakonale verdiene nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket. Også gjennom menighetens misjonsprosjekter kan barn være med å dele og å gjøre noe for andre, for eksempel gjennom globallop eller andre innsamlingsaktiviteter.

De forskjellige møtepunktene i menigheten kan gi barn mulighet til å utforske et mangfold av temaer som er både engasjerende og utfordrende. Samtaler, refleksjoner og andre læringsaktiviteter må være alderstilpassede. Noen samtaler kan planlegges

og andre oppstår spontant. Begge deler er viktig og må gis rom for. Forslag til noen aktuelle temaer er: identitet, vennskap, familierelasjoner og andre relasjoner, kropp, seksualitet og kjønnsroller, tilhørighet og utenforskap, respekt og grensesetting, samt forskjellige etiske problemstillinger. Andre temaer kan være skaperverk og bærekraft, omsorg og nestekjærlighet, tro og tvil, tilgivelse og forsoning. Det bør skapes rom for samtaler om vanskelige temaer – for eksempel livskriser og oppbrudd, stress og utfordringer, ensomhet, sykdom og død. Samtidig er det viktig å reflektere rundt kilder til håp og livsmot.

Kirkelig undervisning og læring skal bidra til at barn i alderen 6-12 år får mulighet til å

- **delta i kirkeårets rytme og høytider**
- **delta i gudstjenestefeiringen og ta del i forskjellige liturgier, salmesang og musikalske uttrykk**
- **bli kjent med innholdet Vår Far, trosbekjennelsen, syndsbekjennelsen, andre liturgiske tekster og de kristne sakramentene dåp og nattverd**
- **få kjennskap til forskjellige bønner, slik som bordbønn, kveldsbønn, takkebønn, klagebønn, velsignelse mm.**
- **bli kjent med forskjellige måter å uttrykke bønn på, delta i felles bønn og utforme bønner selv**
- **ta del i kristne fellesskap og forskjellige aktiviteter i hverdagskirken**
- **delta i, og bli kjent med, menighetens diakonale arbeid og kirken som bidragsyter i samfunnet**
- **engasjere seg i menighetens misjonsarbeid**
- **erfare og reflektere over hvordan kirkens fellesskap, ritualer og praksiser kan ha relevans for eget liv og hverdag**
- **se hvordan det kristne budskapet kan gi håp og bidra til livsmestring**

Rammeplan for 13-19 år: Ungdomstiden - fellesskap og fordypning

Kirkens møte med aldersgruppen 13-19 år

Som ungdom befinner man seg i en overgang mellom barn og voksen, både kognitivt og fysisk. Kropp og følelser er i endring, og perioden innebærer selvstendigjøring, modning og identitetsbygging. Ungdomstiden preges også av møtet med nye opplæringsarenaer, søken etter fellesskap og utprøving av grenser. Ungdomstiden er verdifull og gir muligheter til å lære mer om seg selv, Gud og verden, og til å utvikle sine evner og talenter. Det er også en tid for økt ansvar for egne valg og handlinger og for å kunne bidra i samfunnet. Myndighetsalderen gjenspeiler dette, og ungdom regnes som religiøst myndige fra de fyller 15 år.

Mange ungdommer velger kirkelig konfirmasjon. Dette vil prege hvordan man legger opp kirkelig undervisning og læring for aldersgruppen 13-19 år. Det er viktig å bygge videre på relasjoner som allerede er etablert gjennom menighetens barne- og ungdomsarbeid og i konfirmanttiden. Erfaringer fra konfirmantarbeidet viser at aktiviteter og oppfølging det første året etter konfirmasjonstiden er spesielt avgjørende for videre engasjement i kirken. Samtidig har kirken noe å tilby ungdom, uavhengig av konfirmasjon.

Ungdom har behov for å finne sin plass i et fellesskap og for å speile seg selv i andre. Tilhørighet og anerkjennelse er viktige deler av en trygg identitet. Her kan kirken bidra som et fast holdepunkt og et sted hvor ungdom opplever å bli sett og tatt på alvor. Ungdom trenger fysiske treffpunkter, men tilstedeværelse og dialog på ulike digitale arenaer er også viktig for mange. Dette bør gjenspeiles i det tilbudet kirken gir dem.

I den tidlige ungdomsfasen kan gjerne pedagogikken og teologien knyttes til ungdommenes behov for et anerkjennende fellesskap kjennetegnet av likeverd. Troen på at alt levende er skapt og elsket av Gud, er grunnleggende for en kristen livstolkning. I møte med ungdommer kan dette for eksempel kobles til temaer som identitet og menneskeverd, men også til forvalteransvar og arbeid for en mer rettferdig verden. Ungdommene skal få utforske egen gudsrelasjon og hva det kan bety å ha en kristen identitet.

Menighetene bør legge til rette for fellesskapsbyggende aktiviteter, som egne ungdomskvelder og turer, men også løfte frem gudstjenester og andre arrangementer i menigheten som arenaer for fellesskap og tilhørighet. Tilbudene som gis ved starten av ungdomstiden, kan styrke tilknytningen til kirken og bidra til å motivere til valg av kirkelig konfirmasjon. Et godt samarbeid mellom kirke og hjem er verdifullt, ikke minst i de tidlige ungdomsårene hvor foresatte som regel ønsker en tett oppfølging av ungdommene sine. Familier er ulike, og det er viktig å bruke inkluderende språk når foresatte inviteres til kirken. Temakvelder, kurs, hverdagsmiddag og liknende kan være gode møtepunkter mellom kirken og hjemmet.

Videre i ungdomstiden kan også kirkelig undervisning og læring ha et tydelig fellesskapsbyggende perspektiv hvor ungdommenes relasjon til kirken styrkes. Mange steder skjer dette i form av ledertreningskurs hvor ungdom i etterkant av konfirmasjonstiden tar på seg ulike former for lederansvar. Dette har mange positive sider, som at ungdommene får et sterkere nettverk, lærer mer om kristen tro og løser viktige arbeidsoppgaver i menighetene.

Samtidig er det viktig at ikke lederoppgaver og engasjement i frivillig arbeid blir den eneste arenaen for tilknytning til kirken. Unge mennesker må få møte kristne fellesskap hvor de kan være med på egne premisser. Aktiviteter som skaper tilhørighet samtidig som det er lav terskel for deltakelse, kan være gode tiltak. Eksempler på dette kan være spillkvelder, friluftsliv, konserter, hybelkurs, ballaktivitet, skaperverksted og andre kreative aktiviteter i en rusfri ramme.

I områder hvor det er mange unge som flytter på hybel, er det spesielt viktig at kirken har lavterskeltilbud som gir muligheter for fellesskap og tilhørighet, for eksempel måltidsfellesskap, lesesaltbud og åpen kirke. Opplegg for ungdom kan lages på tvers

av menigheter slik at deltakerne får møte et større fellesskap. Her er det også aktuelt å se på hvilke muligheter man har for å møte ungdommene på andre arenaer, og ha en positiv tilstedeværelse for eksempel i forbindelse med russefeiring og store ungdomsarrangementer lokalt.

Fra 15-16 års alder kan det i enda større grad enn i den tidlige ungdomsfasen legges til rette for samtaler og refleksjon rundt kristen tro og eksistensielle spørsmål. Ungdom skal bli møtt med åpenhet og nysgjerrighet, men også med veiledning forankret i kirkens trosgrunnlag og tradisjon. I denne perioden ligger det muligheter for å tilby ungdommene fordypning, økt kunnskap og erfaring gjennom tiltak som f.eks. samtalegrupper, bibelstudier og ledertreningskurs.

Denne typen aktiviteter vil ofte være kjennetegnet av små fellesskap hvor samspillet med de voksne i menigheten får stor betydning. Gode relasjoner kan skapes selv om man har begrensede ressurser til rådighet. Gjennom kontakt med trygge, anerkjennende voksne, får ungdom bekreftelse på at kirken har plass for dem og at de kan få utfolde seg og bruke sine ressurser i det kristne fellesskapet.

Det er derfor viktig at både stab og frivillige i menigheten bruker tid sammen med ungdommene, ser talentene deres og oppmuntrer dem til å engasjere seg videre. Ungdommer kan involveres i ulike oppgaver i menigheten og finne tilhørighet som frivillige medarbeidere, men også få innblikk i kirken som arbeidsplass og hvilke utdanningstilbud som gir kirkefaglig kompetanse.

I denne aldersgruppen bør ungdommer introduseres for ungdomsdemokratiet i kirken (ungdomsråd, Ungdommens kirkemøte m.m.) og andre strukturer for kirkelig medvirkning. Dette gjelder også muligheten til å bidra i og påvirke sin lokale menighet. Interesserte ungdommer må følges opp aktivt. Involvering og oppfordring til deltakelse er avgjørende for kirkedemokratiet, og ungdom skal oppleve reell medvirkning og anerkjennelse av det de har å bidra med i kirken.

Innhold og arbeidsmåter

Innholdet i kirkelig undervisning og læring er knyttet til tre hovedelementer: 1) bibel, tekst og tolkning, 2) kirkens kultur og tradisjon og 3) kristen tro i praksis. De tre innholdselementene skal virke sammen og bidra til kristen livstolkning og livsmestring (overordnet del, s. 10). Innholdselementene er retningsgivende, og må tilpasses den lokale konteksten og ressurstilfanget.

Bibel, tekst og tolkning

I denne aldersgruppen bør det legges til rette for teologisk drøfting og samtale som kan bidra til at ungdommene får et språk for tro. Ungdommer kan ønske å utforske store spørsmål, som meningen med livet, det ondes problem og forholdet mellom tro og vitenskap.

Det teologiske språket etablerer også et grunnlag for å kunne stå i utfordrende samtaler om tro. Kirkelig undervisning og læring kan gi ungdommer redskaper slik at de selv kan gi begrunnede svar på spørsmål om troen og reflektere over kristen tro sammen med andre. Ungdom kan gjerne få erfare at kirken er et uenighetsfellesskap som rommer ulike syn.

Overordnet del trekker frem betydningen av å møte *“tekster som tar opp vanskelige sider av livet og der menneskers livserfaringer brytes mot bibeltekstene”*.¹ I ungdomstiden kan dette for eksempel være temaer som utenforskap og ensomhet, tvil, erfaringer med sorg og tap, fremtidsfrykt, rettferdighet og forvalteransvar. Ungdom kan møte eksistensielle spørsmål gjennom formidling av bibelfortellinger og reflektere over disse fortellingene sammen med andre. Mange unge har i utgangspunktet begrenset kunnskap om Bibelen. Det å skape interesse og engasjement for bibelske tekster kan bidra til at flere ungdommer bruker Bibelen som kilde til tro og fordypning.

I aldersgruppen 13-19 vil møtet med bibeltekster, og tolkningen av disse, knyttes til den identitetsbyggingen som skjer i ungdomstiden og ungdommenes behov for livstolkning og livsmestring. Kirkelig undervisning og læring skal gi støtte til å utvikle selvstendighet og til å kunne etablere en trygg identitet i lys av den kristne troen. Det er viktig at ungdom møter budskapet om at de er skapt og elsket som de er.

For å ivareta ungdommenes utforskning av identitet og grenser, kan undervisning og læring om temaer som kropp, rus, relasjoner, psykisk helse og menneskeverd være aktuelle innfallsvinkler.

Kirkelig undervisning og læring skal legge til rette og bidra til at ungdom i alderen 13-19 år får mulighet til å

- ✓ **møte bibeltekster som utfordrer og engasjerer**
- ✓ **utvikle språk om egen tro og om Gud**
- ✓ **delta i samtaler om teologiske spørsmål**
- ✓ **utforske egen identitet i lys av Bibelen og den kristne troen**

Kirkens kultur og tradisjon

Å bli kjent med kirkens kultur og tradisjon åpner opp for et mangfold av temaer. Noen eksempler kan være antikkens kristendomsforståelse, kristning og kristenrett i Norge, norske helgen- og pilegrimstradisjoner, samisk kirkeliv, luthersk kristendom og Den norske kirkes relasjon til andre kirkesamfunn i Norge og i verden. I denne sammenhengen er det naturlig å også reflektere over hvordan kirken har forvaltet sin makt gjennom historien og hvordan dette utfoldes i nåtid.

Kirken er et globalt fellesskap av mennesker fra alle slags bakgrunner, kulturer og etnisiteter. Økumeniske perspektiver og trosuttrykk fra den verdensvide kirke og fra Norge kan innpasses i lokalt kirkeliv og gi ungdom mulighet til å utforske et mangfold av kristne tradisjoner og praksiser. Mange ungdommer har krysskulturell bakgrunn.² Dersom menighetene åpner opp for variasjon i samlingsformer, musikalske uttrykk, mattradisjoner og andre kulturelle uttrykk, kan det bidra til at enda flere føler seg hjemme i kirken.

Det å erfare kristen kulturarv innebærer også å få en fordypet kunnskap om kirkens forankring i lokalmiljøet. Samtidig er for eksempel kirkebyggets utforming og symbolikk en del av en større sammenheng. Ungdom skal få bli kjent med hvordan bibeltekster preger kirkens kultur og tradisjon i arkitektur, musikk, kunst, liturgi og salmer. Kristen tro fortolkes også ut fra allmennkulturen. Impulser fra blant annet litteratur, film og vitenskap er viktige for mange unge. De skal få bruke egen kreativitet til å tolke kristen tro på nye måter, for eksempel gjennom tekst, musikk, håndverk, teater, dans eller andre kunstuttrykk.

Kirkelig undervisning og læring skal legge til rette og bidra til at ungdom i alderen 13-19 år får mulighet til å

- ✓ **lære om de lange linjene i kirkens kultur og tradisjon, lokalt og globalt**
- ✓ **reflektere over hvordan kirken har forvaltet makt og privilegier**
- ✓ **erfare kristen kulturarv i eget nærmiljø og se dette i en større kontekst**
- ✓ **se kristen tro i sammenheng med impulser fra allmenn kultur og bruke bibeltekster og kristne trosuttrykk og tradisjoner som utgangspunkt for nyskaping**

Kristen tro i praksis

Kirkelig undervisning og læring skal oppfordre til å *gjøre* tro. Gudstjenesten er en viktig læringsarena hvor aldersgruppen 13-19 kan delta i liturgien og bli kjent med dens funksjon og historie. Ungdommene skal få ta del i sakramentene, be og synge sammen med andre. Dette innebærer at de knyttes til lange liturgiske tradisjoner og får kunnskap om disse. Samtidig skal de også kunne sette sitt preg på gudstjenestelivet gjennom andre former for deltakelse, musikk og estetiske uttrykk. Når ungdom oppmuntres til å delta aktivt i gudstjenesten, bekreftes og anerkjennes deres plass i fellesskapet.

Ungdom i aldersgruppen 13-19 skal også få mulighet til å erfare og ta i bruk kristne hverdagspraksiser, knyttet til for eksempel bønn og velsignelser, bibellesning, stillhet og kontemplasjon, korstegning og lystenning. Slike praksiser kan både være lokalt forankret eller hentet fra den verdensvide kirke. For mange ungdommer er de kristne organisasjonene viktige arenaer for fellesskap og tilhørighet, hvor troen formes og styrkes.

De diakonale aspektene nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet er sentrale i kristen tro. Å bruke egne evner og

ressurser i en større sammenheng skaper mening og engasjement. Vissheten om at hver enkelt kan bety noe for andre, og utgjøre en forskjell lokalt og globalt, er dermed også et viktig anliggende for kirkelig undervisning og læring.

Det å kunne legge til rette for læring og deltakelse i diakonale praksiser hjelper ungdommene til å se seg selv og andre som skapt i Guds bilde. Møtepunkter og dialog på tvers av religioner og livssyn er også et perspektiv som kan tas inn i ungdomsarbeidet. Ungdom i aldersgruppen 13-19 år kan bidra på mange ulike måter, for eksempel gjennom praktiske oppgaver i forbindelse med menighetenes aktiviteter, som besøksvenner, i arbeid med klima og bærekraft samt i misjonsprosjekter.

Kirkelig undervisning og læring skal legge til rette og bidra til at ungdom i alderen 13-19 år får mulighet til å

- ✓ **delta i liturgien og oppleve kirkens rituelle liv**
- ✓ **bli kjent med kristne praksiser som kan tas i bruk i eget trosliv**
- ✓ **bruke sine talenter og ressurser i lokalmenigheten**
- ✓ **bidra i kirkens diakonale arbeid og menighetens øvrige arbeid**

Rammeplan for konfirmasjonstiden i Den norske kirke

Konfirmasjonstiden er kirkens hovedsatsning i ungdomsfasen. Alle unge som ønsker det, er velkommen til å delta i kirkens konfirmasjonsarbeid. Menighetene inviterer til konfirmasjon det året konfirmanten fyller 14 år, og konfirmasjonstiden avsluttes vanligvis det året konfirmanten fyller 15 år. Den sammenfaller med den religiøse myndighetsalderen i Norge. Konfirmasjon i Den norske kirke har en lang tradisjon, både som kirkelig handling og livsfaserite. I konfirmasjonstiden inviteres konfirmanten til å finne mening og trygghet i det som er kirkens tro og tradisjoner.

Noen av dem som velger konfirmasjon, har allerede vært i kontakt med kirken gjennom lokalt menighetsarbeid eller i andre sammenhenger. For andre er deltakelse i konfirmasjonstiden det første møtet med kirken. Konfirmantene skal erfare at kirken er et sted hvor det er plass til hele livet. Å legge til rette for å bygge relasjoner med gode møteplasser og trygge rom, er viktig for at konfirmantene skal få en god konfirmasjonstid. Ungdomstiden er en overgangsfase der identitet dannes, kroppen er i endring og sosiale relasjoner forandrer karakter. Spennet er stort når det gjelder modenhet og hvor i puberteten ungdommene befinner seg. Endringer i ungdomskulturen skjer raskt. For å ivareta helheten i arbeidet med ungdomsfasen, bør rammeplan for konfirmasjonstiden ses i sammenheng med rammeplan for 13-19 år.

Konfirmasjon før og nå

Ordet konfirmasjon kommer av det latinske verbet *confirmare*, som betyr å bekrefte eller å styrke. I 1736 ble konfirmasjonen innført i Norge. Da var konfirmasjonen en forberedelse til den første nattverdgangen for de unge. Denne forberedelsen innebar

katekismeundervisning, offentlig prøving av kunnskaper og bekjennelse til den apostoliske trosbekjennelsen.

I dag forstås konfirmasjonen i Den norske kirke som en forbønns- og velsignelseshandling. Hovedelementet i konfirmasjonsteologien er Guds bekreftelse av den enkelte konfirmant i troen og i livet. Konfirmasjonstiden innebærer fortsatt en oppfordring og anledning for den enkelte konfirmant til å bekjenne troen. Tyngdepunktet har imidlertid forskjøvet seg fra konfirmasjonsdag og forbønns handling til konfirmasjonstid. Ved å delta i konfirmasjonstiden får konfirmanten mulighet til å erfare, reflektere og bli styrket i troen og i tilhørigheten til kirken.³

Konfirmasjon og dåp

I dåpen får vi del i Guds rike, og blir kalt til et liv i fellesskap og tjeneste for Gud og verden. Konfirmasjon er ikke nødvendig for dåpen, men dåpen er nødvendig for den avsluttende konfirmasjonshandlingen. Konfirmasjonstiden gir mulighet til å lære om, fordypes og modnes i troen man er døpt til. Konfirmasjon og konfirmasjonstid er dermed en aktualisering av dåpen. Konfirmasjonens tilknytning til dåpen og dåpens løfter synliggjøres i konfirmasjonsgudstjenesten ved dåpspåminnelsen. Konfirmantenes hvite kapper er et symbol på dåpskjolen.

Selv om dåpen er en forutsetning for å delta i den avsluttende forbønns gudstjenesten, er alle velkommen til å delta i konfirmasjonstiden. For konfirmanter som ikke er døpt skal det tilbys dåp i løpet av konfirmasjonstiden, slik at de også kan delta på den avsluttende forbønns gudstjenesten. Konfirmasjonstiden er en mulighet for å bli bedre kjent med og lære om den kristne tro og kirken. Dette kan gjøre ungdommer som ikke er døpt bedre rustet til en eventuell avgjørelse om å la seg døpe, enten i konfirmasjonstiden eller senere i livet.⁴

Omfang og rammer for konfirmasjonstiden

Konfirmasjonstiden skal gi rom for å utforske ulike sider av livet og troen sammen med andre. Den skal også gi et innblikk i hva det er å være kirke, og hva kirkens fellesskap omfatter. Det tar tid å etablere et godt grunnlag for å nå disse målene. Konfirmasjonstiden skal derfor strekke seg over en periode på cirka åtte måneder med jevnlig møtepunkter. I enkelte tilfeller vil det være aktuelt med en kombinasjon av fysiske og digitale samlinger i konfirmasjonstiden. Det finnes varianter av digitale løsninger for konfirmanter.⁵

Anslått omfang for konfirmasjonstidens samlinger er 60 timer, inkludert leir og gudstjenester. I løpet av et døgn på leir eller lignende arrangement kan det beregnes inntil åtte timer i konfirmantplanen. For å ivareta at konfirmasjonstiden gir jevnlig

---

³ [Konfirmasjon og konfirmasjonstid](#), Bispemøtet 2020

⁴ [Konfirmasjon og konfirmasjonstid](#), Bispemøtet 2020

⁵ [Link til digital konfirmantundervisning.](#)

kontakt mellom konfirmanter og menighet, bør ikke leir utgjøre mer enn 60 prosent av konfirmasjonstidens totale omfang.

Konfirmasjonstiden skal inneholde minimum åtte møtepunkt med menighetens fellesskap. Minst fem av disse skal være gudstjenester. De særskilte gudstjenestene for konfirmasjonstiden, som presentasjonsgudstjenesten, samtalegudstjenesten og konfirmasjonsgudstjenesten, kan inngå blant de fem obligatoriske gudstjenestene. De tre andre møtepunktene *kan* ha ulik karakter. Ved å delta i menighetens ulike fellesskap kan konfirmanten møte og erfare varierte trosuttrykk og praksiser.

Leir

Refleksjon og fordykning gjennom felles opplevelser, undervisning og egenarbeid er prosesser som krever samvær over tid. Leir, helgeturer, hele eller halve dager i fellesskap gir rom for en slik utvikling. I den grad det er mulig, bør dette prioriteres i menighetens konfirmasjonstilbud. Noen steder kan det være aktuelt å samarbeide med andre menigheter. Flere barne- og ungdomsorganisasjoner har leirtilbud som menighetene kan delta på.

Det arrangeres en nasjonal samisk konfirmantleir i regi av Samisk kirkeråd, i samarbeid med de tre nordligste bispedømmene. Dette er et tilbud til alle samiske konfirmanter, uansett om de snakker samisk eller ikke. Leiren er en viktig arena for å bli kjent med konfirmanter med samisk tilhørighet fra hele landet. Deltakelse på samisk konfirmantleir kan det erstatte deltakelse på lokal leir.

Medvirkning og samvirke med hjemmet

Konfirmantene skal få medvirke i konfirmantopplegget. Dette er viktig for økt læring og engasjement for konfirmantene. I oppstarts- og gruppesamtaler kan konfirmantledere bli kjent med konfirmantens forventninger og behov og legge til rette for medvirkning. Dette kan for eksempel være å foreslå aktiviteter, komme med forslag til tema i konfirmasjonstiden eller hvordan måltidsfellesskapene skal foregå.

Evaluering, videreutvikling og rapportering er viktig for å kunne følge med på utviklingen av konfirmasjonsarbeidet i menigheten. Et digitalt evalueringsverktøy, i-konf, er utviklet og er anbefalt til bruk i konfirmasjonsarbeidet.⁶

Konfirmasjonstiden er også en viktig tid for familien og de som står nær konfirmanten. Både konfirmanten og foresatte bør inviteres til informasjonsmøter, både i forkant av konfirmasjonstiden og underveis i året. God og gjennomtenkt kommunikasjon, slik at både ungdommene og foresatte er informert, bør vektlegges. Dette er ikke minst viktig i forbindelse med turer, leirer og andre aktiviteter som involverer overnatting, eller der det er behov for ekstra tilrettelegging og dialog.

---

⁶ Beskrivelse av evalueringsverktøy – [Ressursbanken](https://ressursbanken.no), [Den norske kirke \(kirken.no\)](https://kirken.no)

Foresatte kan engasjeres og involveres i konfirmasjonstiden på ulike måter. Det kan være ved dugnad, praktiske oppgaver og ved egne samlinger for foresatte.⁷

Kommunikasjon

Konfirmasjonsplanleggingen i hjemmet starter tidlig. Det er viktig å planlegge tidspunkt for utsendelse av informasjon om konfirmasjonen i menigheten flere år fram i tid. Oppdatert informasjon om tidspunkt for påmelding, leir og selve konfirmasjonsdagen må være tilgjengelig i ulike kanaler minst et år før oppstart. Datoene for de kommende konfirmasjonsgudstjenester bør være offentliggjorte minst tre år fram i tid. Det er hensiktsmessig å avklare hvem i staben som er ansvarlig for kommunikasjonsarbeidet. Til bruk i dette arbeidet er det nasjonalt utarbeidet felles maler.⁸

Når kirken henvender seg til konfirmantenes foresatte, bør det tas hensyn til at familier er ulike. Dette bør gjenspeiles i et inkluderende språk. Det er også variasjoner i hvordan familiene innad kommuniserer med hverandre. Menigheten må sørge for at informasjonen når fram til alle involverte.

Det bør vurderes hvilke behov det er for informasjon mellom innmelding og oppstart av konfirmasjonstiden. Dette kan gjelde praktisk informasjon om opplegg og om innholdet i konfirmasjonstiden. I kommunikasjon fra kirken må det komme tydelig fram at både døpte og ikke døpte er velkomne til å delta i konfirmasjonsopplegget.

Innhold og arbeidsmåter

Innhold i kirkelig undervisning og læring er knyttet til tre innholdselementer: 1) Bibel, tekst og tolkning, 2) Kirkens kultur og tradisjon og 3) Kristen tro i praksis. De tre innholdselementene skal virke sammen og bidra til kristen livstolkning og livsmestring.

I konfirmasjonstiden får ungdommene lære om kristen tro og tradisjon, delta i kristne praksiser, lære å be og oppleve kristent fellesskap. Dette kan gi dem verktøy til å tolke livet, tilværelsen og se seg selv i lys av relasjon til Gud, andre mennesker og skaperverket.

I overordnet del av “Plan for kirkelig undervisning og læring” står ulike pedagogiske tilnærminger beskrevet⁹. Konfirmantene kommer med ulike forutsetninger, erfaringer, kunnskapsnivå og læringsmåter. Variasjonene er mange. Noen lærer best ved å være praktiske, ved å delta i ritualer, bli kjent med gjenstander i kirkerommet eller ved selv å delta i en aktivitet. Noen er kreative, noen liker faktakunnskap og noen vil samtale over tema som tvil og tro. Det er viktig å legge til rette for opplevelser og å ta i bruk ulike sanser. Ved å legge til rette for variasjon i

---

⁷ Ressurser til [Arbeid med konfirmantforeldre - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#)

⁸ Maler til bruk i konfirmasjonstiden [design.kirken.no](#)

⁹ [22_04543-2 plan for kirkelig undervisning og læring - overordnet del 1407692_7_1.pdf \(kirken.no\)](#)

arbeidsmåter i konfirmasjonstiden, får konfirmantene mulighet for erfaring med det hellige, og kjennskap til språk og kultur som preger kirken og fellesskapet.

Bibel, tekst og tolkning

I konfirmasjonstiden skal konfirmantene bli bedre kjent med Bibelens oppbygging, tilblivelse og innhold. De skal møte Bibelen som en kilde til tro, til livstolkning og livsmestring og bli kjent med et bredt utvalg av tekster. Tekstene bør relatere seg både til fine og vanskelige sider ved livet og formidle at konfirmantene er omsluttet av Guds kjærlighet. Fortellingene bør omhandle både kvinner og menn fra ulike tidsepoker i Bibelen. Det bør være tekster fra skapelsesberetningen, Israels historie, Salmenes bok og visdomslitteraturen, fortellinger om Jesus liv og virke, død og oppstandelse, lignelser, Apostlenes gjerninger og Paulus brev.

Gjennom mangfoldet av tekster kan konfirmantene bli kjent med bredden av ulike menneskers erfaringer med Gud. Bibelske tekster kan bidra til å gi trygghet i eget liv og egen tro, men også hjelp til refleksjon og kritisk tenking. Gjennom kirkeårets tekster kan konfirmantene bli kjent med både de kristne høytidene, andre merkedager og kirkeårets rytme. Det er viktig å velge tekster som kan gi mening for konfirmantene og åpne nye perspektiver. Fortellinger som er nær livet, aktualiserer Bibelen som en slitesterk og relevant bok. Aktuelle tema er menneskesyn og menneskeverd, relasjoner, utenforskap og ensomhet, håp og kjærlighet, sykdom, sorg og død, rettferdighet og ulikhet, krig og fred og utfordringer knyttet til miljø og bærekraft. Konfirmasjonstiden kan også legge til rette for kildekritiske og reflekterte samtaler om tro og dens forhold til vitenskapen.

En naturlig del av arbeidet med bibeltekster vil være å se på hvordan Bibelen har påvirket allmennkulturen og hvordan den kan knyttes til ungdomskulturen. Dette kan også gjenspeile seg i bruk av film, digitale ressurser, dramatiseringer, musikk og andre arbeidsmåter i møte med tekstene.

Konfirmasjonstidens plan skal legge til rette for at konfirmantene kan få mulighet til å:

- **bli kjent med Bibelens store fortelling – fra skapelsen til forsoning og nyskapelse**
- **bli kjent med sentrale tekster og personer fra Det gamle testamentet og få kjennskap til jødernes historie**
- **bli kjent med Paulus brev**
- **høre bibelfortellinger som kan knyttes til ungdommenes virkelighet og identitet**
- **møte Bibelen som kilde til tro, livstolkning og livsmestring**
- **lære om kirkens to sakramenter, dåp og nattverd, og bli kjent med de kristne høytidene, med særlig vekt på påsken og pinsen**
- **reflektere over forholdet mellom tro og vitenskap**
- **lære å lese og bruke Bibelen selv, både i fysisk og digital versjon**

Kirkens kultur og tradisjon

Kirkens mangfold og lokale og globale kulturarv legger til rette for opplevelser, deltagelse og troserfaring for konfirmanter. For mange konfirmanter er kirken et sted som kobler dem til familietradisjoner og tidligere generasjoner. Bruk av kirkerommet, kunst og musikk og kirkens historie gir mulighet for å ta mange sanser i bruk. Kirkerommet er en rik læringsarena som i seg selv legger til rette for opplevelser, deltagelse, menneskemøter, troserfaringer, refleksjon og kunnskapsdannning. Konfirmanter bør introduseres for noen sentrale salmer som brukes i kirkelige handlinger, gudstjenester og ved høytider. Kunst og musikk kan ha en særskilt betydning i ungdomstiden, og bør derfor legges vekt på hva som er mulig å få til lokalt. Her kan ungdommenes egne uttrykksformer få plass. Konserter, kulturopplevelser og samarbeid med kulturinstitusjoner i lokalsamfunnet kan gi gode møtepunkt og opplevelser.

Det er viktig at mangfold av kirkens kultur og tradisjon får komme til uttrykk i konfirmasjonstiden. Dette innebærer også å lære om hva det vil si å være en luthersk kirke. Kirken er global, noe som også preger kultur, bygg, kunst og musikk. Både samisk kirkeliv og tradisjoner, og andre minoritetstradisjoner, er en del av kirken og skal ha plass til sine trosuttrykk. Dette preger kulturen og samfunnet noen steder, mens det andre steder er mindre fremtredende. Der samisk språk ikke blir aktivt brukt i undervisningen, bør man velge ut tekster på samisk. Det kan være salmer, tekster og bønner som for eksempel Vår Far eller velsignelser. Dersom det er mulig, kan samtaler eller møter på tvers av konfesjoner gi innblikk i hvordan andre ser på ulike spørsmål knyttet til tro og tvil.

Konfirmasjonstidens plan skal legge til rette for at konfirmanter kan få mulighet til å:

- bli kjent med kunst og arkitektur som preger det lokale kirkebygget
- bli kjent med symbolene som er i kirkerommet og hvorfor de har sin plass der
- kjenne til sentrale salmer som brukes i kirkelige handlinger som dåp, vigsel og gravferd
- kjenne til salmer som brukes ved høytider, ved nattverd og i menighetens gudstjenester
- få innblikk i den lokale kirkehistorien og se den i sammenheng med den globale kirken
- bli kjent med den lutherske tradisjon og hvordan protestantismen har påvirket det norske samfunnet
- få bevissthet om mangfold i kristne kulturelle uttrykk i Norge
- få bidra med egne skapende uttrykk i konfirmantsamlinger, gudstjenester eller lignende

Kristen tro i praksis

Konfirmasjonstiden gir ungdom mulighet til å utforske troen og å være en del av det kristne fellesskapet. Denne tiden skal legge til rette for sosiale møteplasser der den enkelte konfirmant blir sett, hørt og kan føle tilhørighet. Temaer og innhold i denne tiden bør finne gjenklang i konfirmantenes eget liv. Identitet, kropp, rus, vennskap, seksualitet og samliv er eksempler på temaer som er aktuelle i ungdomstiden. Det er viktig at konfirmantene arbeider med disse temaene gjennom samtale og refleksjon. Dette kan hjelpe dem til å se sitt eget liv i lys av en kristen livstolkning.

Ikke alt kan forstås, forklares eller settes ord på. Ungdom skal få delta i praksiser som gir mulighet til å sanse, oppleve og lære gjennom erfaringer. Eksempler på slike praksiser er bønnevandring, lystening, Kristuskransen, gripekors, iotakors og pilegrimsvandring. Felles ritualer, liturgier, sang og bønn kan gi konfirmantene erfaringer med å være del av et kristent fellesskap.

Konfirmantene bør også bli kjent med misjonsoppdraget og ta del i kirkens diakonale praksiser. Det er viktig å legge til rette for erfaringer som skaper forståelse for det diakonale oppdraget. Det handler om rettferdighet for andre, forvalteransvar for klima og ansvar for det store, globale fellesskapet. I konfirmasjonstiden bør det også være rom for samtaler om utfordringer i hverdagen, livskriser, sorg og død. Konfirmantene kan også få høre om kirkens møte med mennesker i krise og sorg, og det kristne budskapet som kilde til håp.

Konfirmantene er en del av menighetens gudstjenestefeirende fellesskap. I dette fellesskapet møter konfirmantene Bibel og sakramentene. Dåp og nattverd er sentralt i den kristne kirken og bør også få tydelig oppmerksomhet i konfirmasjonstiden. Ved at konfirmantene involveres i forberedelse og gjennomføring av hele eller deler av gudstjenesten, får konfirmantene erfare kirkens tro, tradisjon og praksiser. Konfirmantene kan lære gjennom deltagelse, for eksempel som ministranter, tekstlesere, kirkeverter eller gjennom andre oppgaver i gudstjenesten. Når menigheten tar konfirmantene med i forbønn, gjerne ved navn, understrekes det at konfirmantene omslutes av menighetens omsorg. I løpet av konfirmasjonstiden bør konfirmantene møte ulike former for gudstjenester. De bør også inviteres spesielt til å delta på en gudstjeneste knyttet til en av kirkens høytider.

Konfirmanten kan også inviteres til andre møtepunkter og arrangementer i menigheten. For at ungdommene skal føle seg godt ivaretatt, er det viktig med tett oppfølging og koordinering. Eksempel på slike arrangementer kan være ungdomskveld, temakveld, gospelkveld, misjonsarrangement, søndagsskole eller et diakonalt tiltak. Konfirmantene bør få delta aktivt i det som skjer og få konkrete oppgaver, som for eksempel rigging og rydding, ansvar for lyd og bilde, tekstlesing, ansvar for aktiviteter og å ta imot deltagere. Gjennom dette kan konfirmantene også få erfaring og kunnskap om kirkens plass i lokalsamfunnet.

I konfirmasjonstiden er det en særlig anledning til å bli kjent med ansatte og frivillige og erfare hva deres arbeid går ut på. Når voksne bruker tid på ungdommene og involverer dem i sin yrkespraksis eller frivillig engasjement, kan konfirmanter få innblikk i kirkens arbeid. Det kan motivere til engasjement og skape nysgjerrighet for kirken som arbeidsplass. Konfirmantene skal også få kjennskap til ungdomsdemokratiet i kirken og deres mulighet til å påvirke kirken gjennom deltagelse i kirkevalg.

Konfirmasjonstidens plan skal legge til rette for at konfirmantene får mulighet til å:

- bli kjent med et mangfold av kristne praksiser
- være en del av menighetens fellesskap
- lære å bruke sakramentene og kjenne til innholdet i trosbekjennelsen, budene, Vår Far og velsignelsen
- delta i liturgier og ritualer, synge og be sammen
- se seg selv og andre som skapt i den treenige Guds bilde
- kjenne til kirkens diakonitjeneste og de diakonale begrepene nestekjærlighet, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket
- delta i diakonale praksiser og lære hva inkluderende fellesskap betyr i praksis
- bli kjent med kirkens arbeid for mennesker i kriser
- delta i Kirkens Nødhjelps fasteaksjon eller i et misjonsprosjekt i menigheten
- kjenne til kirkens globale oppdrag om å dele evangeliet
- vite om kirkens arbeid med vern om skaperverket
- reflektere rundt etiske problemstillinger knyttet til eget liv
- reflektere rundt eksistensielle spørsmål som død, sorg og evig liv
- bli kjent med kilder til håp og livsmot